

Gulärlan varnar med intensiva "psit" eller rivigare "tsrlie" när man kliver in i dess revir. Sjunger gör den gärna från en stolpe eller busktopp. Foto: Johan Stenlund.

Under födosöket följer gulärlan ofta betande kreatur och fångar insekter som skräms upp. Foto: Anders Hansson.

Gulärlan är den "riktiga" sädes-ärlan eftersom dess ankomst ofta sammanfaller med vårbruket. I Sverige finns två underarter av gulärla som skiljer sig åt i utseende och val av miljö. Den sydliga gulärlan trivs bäst i fuktiga betesmarker men även i vallar, raps och höstsäd. Den nordliga gulärlan trivs däremot bäst på myrar men finns även på hyggen. Den nordliga är talrik medan den sydliga minskar.

Gulärlan behöver:

Fuktiga gräsmarker

I Mellansverige är gulärlan ofta förknippad med måttligt hävdade betesmarker intill åar och sjöar. Dessa blir ofta tuviga vilket ger bra skydd för boet. Andra möjliga boplatser är i dikeskanter och intill stubbar. I södra Sverige häckar gulärlan även i rena åkermiljöer långt från våtmarker.

Flugor

Födan består i fuktiga miljöer i första hand av mygg och flugor men allt från bladlöss till trollsländor står på menyn. I torrare områden ingår även gräshoppor och skalbaggar. Bytet tas oftast från marken men även i luften. Gulärlan följer ofta betande kor och snappar åt sig insekter i deras närhet.

Öppet läge

Oavsett om häckningarna sker i våtmarker eller i åkrar så födosöker gulärlan helst i kortvuxen vegetation eller på områden med bar jord. Exempel på viktiga födosökmiljöer är hästhagar, markvägar och blottlagda sjö- och åstränder.

April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September
Sydliga gulärlan återvänder till södra Sverige.	Häckningsperiod i södra Sverige. På gynnsamma platser hinns två kullar med.			Flytten till övervintringsområdet i Västafrika påbörjas.	

Gulärla

Betad, öppen strandäng vid Fläcksjön, bra häckningsmiljö för gulärla. Västmanland maj 2008. Foto: Henri Engström.

HOT:

Upphörd betesdrift i våtmarker är det största hotet mot gulärnan.

- Upphörande bete längs stränder gör att lämpliga häckningsmiljöer försvinner.
- Gödsling och dränering av fuktiga betesvallar.
- Bredverkande insekticider (pyretroider) dödar insekter som är gulärlans föda.

ÅTGÄRDER:

Liksom för flera andra fågelarter i jordbrukslandskapet, som t. ex. tofsvipa, skulle gulärnan gynnas av fler våtmarker i landskapet.

Boplatser:

- Gulärnor svarar snabbt på restaurering av kraftigt igenväxta strandängar. Røj, fräs och beta.
- Sent betessläpp (juli) i hagar med gulärnor minskar risken för tramskador på ägg.
- Bevara öppna diken med buskar.
- Det är möjligt att få stöd för att anlägga våtmarker, hör med din länsstyrelse.

Föda:

- Sprutfria kantzoner ökar tillgången på insekter i åkermark.
- Avsätt gärna en bit dåligt dränerad eller packningsskadad åkermark som s.k. mångfaldsträda. Stöd finns att söka.
- Underhåll och använd körvägar med kort vegetation.
- Öka andelen vårsådda grödor vilka ger kortare vegetation under häckningstiden.
- Avmaskningsmedel minskar mängden insekter. Eftersträva att betesplanera i möjligaste mån.